

Kongsvinger, 2004-03-10

Til
DET KONGELIGE LANDBRUKSDEPARTEMENT
Pb 8007 Dep
0030 OSLO

Landbruksdepartementet	
Saksnr.	2003 103044 - 99
Mottatt:	15 MAR 2004
Saksbeh.	ASR/JOR/LAA
Ark.	482
Kopi:	Avskr.:

HØRINGSUTTALELSE TIL FORSLAG TIL NY SKOGBRUKSLOV

Det vises til Landbruksdepartementets brev dat. 04.12.2003 der det bes om synspunkter på forslag til ny Skogbrukslov. De skogbruksfaglig ansvarlige i Glåmdalsregionen (kommunene Eidskog, Kongsvinger, Sør-Odal, Nord - Odal, Våler, Åsnes og Grue) har utarbeidet en felles uttalelse til ny lov om skogbruket. Glåmdalsregionen er et betydningsfullt skogdistrikt. Glåmdalen har ca. 3,96 mill. daa produktiv skog. Den årlige avvirkingen ligger på ca. 1,0 mill. m³. Regionen omfatter 1/8 av norsk skogbruk og andelen har vært økende de siste årene.

Generelt:

Vi registrerer at kommunen i den nye loven er gitt mer ansvar ved at myndighet som tidligere er gitt ved delegering nå er hjemlet direkte i loven. Dette er i tråd med ønsker kommunene har om større selvråderett og handlefrihet, og vil bidra til å sette skogpolitikk på dagsorden. Kommunene har god lokalkunnskap, god kontakt og tillit hos næringsutøverne, og er kompetent til å ta den utfordringen som ligger i å være førsteinstans. Dette forutsatt at kommunene framover har økonomi til å prioritere skogfaglig tjenesteyting og forvaltning høyt nok.

Vi har følgende kommentarer til noen av paragrafene:

§ 1 Formålet med lova

Vi registrerer at formålsparagrafen framhever skogens betydning i miljøsammenheng samtidig som skogloven fortsatt skal være en næringslov. I den forbindelse er det et paradoks at man fjerner de formuleringene som virkelig synliggjør næringsinteressene (fremme skogproduksjon, næringens utøvere, jevn råstofftilførsel). En vil fortsatt ha et skille mellom Skogbrukslov og lovgivning knyttet til natur- og miljøvern, noe vi støtter. Språklig sett fungerer formålsparagrafen greit nok, men vi vil anbefale at departementet lager en kortversjon eller slagordsvariant til bruk i markedsføring av lova.

§ 2 Virkeområde for lova

Vi er overrasket over at ikke departementet har villet benytte skogbruksloven til å trekke opp en grense mellom skogsmark og jordbruksareal. Siden forrige lovrevisjon har betydelige jordbruksarealer gått ut av drift og grodd til med lauvkratt. Uansett framtidig bruk er det viktig at lovverket stimulerer til at arealenes verdiproduksjon øker, enten det er til mat, kulturlandskap eller trevirke.

§ 3 Skogbruksstyresmakt

Departementet legger opp til at begrepet **skogoppsyn** skal bort fra lovverket. Vi mener skogoppsyn er et godt innarbeidet begrep som er gjenkjennbart hos både næringsutøvere og allmennheten. Selv om kommunene er forskjellig organisert og har forskjellig delegeringsreglement er skogoppsynsmyndigheten synlig i kommunene. Dessuten ser vi ikke at «skogbruksstyresmaktene» er noe bedre begrep. Skogoppsynet er en gjennomgående betegnelse på politiske organer og tjenestemenn som er gitt myndighet etter loven på lokalt, regionalt og sentralt nivå. Vi forstår ikke begrunnelsen for å endre på dette nå, da det ikke ble gjort i forbindelse med at «landbruksnemndene» ble erstattet av «kommunen» ved lovrevisjonen for ti år siden. Til sammenlikning ble organet statens naturoppsyn etablert for noen år siden. Her beholdt Miljøverndepartementet begrepet oppsyn når dette nye organet ble etablert.

§ 4 Skogeiers forvalteransvar

Vi ser det som en fordel om det innføres en miljøforskrift i skogbruket. Vi oppfatter det slik at kommunene kan bli mer troverdige i utøvelse av skogpolitikken og gjennomføring av lokale miljømål med en miljøforskrift. En miljøforskrift må ligge nær opp til Levende skog Standarder. På denne måten kan en få en troverdig miljøforvaltning, også på skogareal som ikke kommer inn i sertifiseringsordninger. Forskriften må være så detaljert at den blir et reelt verktøy i forvaltning av skogens miljøverdier.

Vi ser § 4 som viktig i forhold til internasjonal anerkjennelse av norsk skogpolitikk.

§ 6 Forynging og stell av skog

Vi kjenner denne utfordringen godt gjennom vårt samarbeidsprosjekt «Strategisk plan for foryngelse av skogen i Glåmdal», sist oppdatert gjennom sluttrapporten datert 05.12.02. En av departementets medarbeidere ble grundig informert om dette arbeidet på et møte i fjor vår. Formuleringene som er brukt i utkastet til lov og forskrift sammenfaller godt med vår strategi, men vi hadde gjerne sett enda større likhet. Det største problemet i dag er «*vente og se*» holdningen. Det vil si skogeiere som avvirker tradisjonelle flatehogster og som lar flatene - bevisst eller ubevisst - ligge uplantet i påvente av naturlig foryngelse. Denne atferden må loven og forskriften kunne hindre slik at omfanget av arealer som ikke utnytter produksjonsevnen blir redusert. Skoglig veiledning må ikke kombinere snauhogst og naturlig foryngelse på samme feltet og stimulere til at ytterligere arealer blir liggende forsømt. Snauhogster skal kultiveres med planting eller såing. Naturlig foryngelse krever konglebærende trær i umiddelbar nærhet, dvs. lukkede hogster, småflater/kanter og frørestillinger.

Det skal ikke være nødvendig å vente i 3 år eller i verste fall 10-15 år for å vurdere om planteoppslaget ligger innenfor minstekravet (tabell 1 side 30). Det skal en skogbrukskyndig person kunne avgjøre umiddelbart etter hogst. Da trenger vi en lovttekst som fokuserer på *tilretteleggingen av hogsten* vel så mye som foryngelsen. Vår foryngelsesstrategi løser det ved å sette minstekrav til tilretteleggingen i form av konkrete avstander til frøbærende kanter, antall frøtrær og bruk av hjelpetiltaket markberedning. Vi har klart dette ved hjelp av en tabell, men vi har forståelse for at det kan være vanskelig å finne felles kriterier som skal fungere og respekteres nasjonalt. Vi minner likevel om at det har Skogdirektøren gjort tidligere (se faksimile i boka «Vegetasjon i norsk skog», Landbruksforlaget 2003).

Som en historisk kuriositet kan det nevnes at skogvernloven av 1932 krever at hogstene i eldre skog skal føres slik at skogens «naturlige foryngelse» stimuleres. Denne formuleringen ble endret til «foryngelse» i 1965-loven.

Vi har ingen innvendinger til plantetallene som er foreslått brukt i forskriften (som for gran sammenfaller med vår grense mellom kvalitetsklassene «forsømt» og «volum»). Men det bør presiseres bedre at antallet refererer seg til *utviklingsdyktige planter*. Begrepet inviterer til et praktisk skjønn rundt fordelingen av plantene (for eksempel minimum 1 meter mellom «teljande tretal»), treslag som er tilpasset voksestedet og hvorvidt det er friske eller skadde planter.

§ 8 Hogst og måling

På side 36 i høringsnotatet kan vi lese: «Siktemålet med den nye lova er å sikre og regulere at utnytting av skogressursane skjer i eit langsiktig perspektiv og innafor dei rammer miljøomsyna set». I lovforslaget kan vi ikke se at det er noen klare restriksjoner når det gjelder foryngelseshogst i yngre skog. Dette er ikke i tråd med at loven skal sikre at utnytting av skogressursene skjer i et langsiktig perspektiv.

I lovforslagets § 8 kan vi blant annet lese: «Ved hogst skal det takast omsyn til skogen sin framtidige produksjon og...». Hva som ligger bak dette synes vi virker uklart. Vil det her være hjemmel til å forby foryngelseshogst og ekstreme tynninger i yngre skog? I dagens § 16 er dette klarere presisert, noe vi synes det fortsatt bør være, slik at man kan unngå overavvirkninger som drastisk reduserer eiendommenes skogproduksjon i lang tid fremover. Vi ser det som betenkelig dersom det skal være mulig å avvirke ung produksjonsskog som delvis er bygget opp med statstilskudd og skattefordelsordninger gjennom skogavgiften.

Vi forstår heller ikke sammenhengen mellom en skjerping av foryngelsesplikten og oppheving av aldersbegrensningen, da hensikten med gode foryngelser er å legge til rette for at markas produksjonsevne utnyttes. Produksjonsforskningen gir lange omløpstider (gjennomsnittlig massetilvekst kulminerer sent) og skogøkonomien trekker i motsatt retning. Den optimale kombinasjonen er de omløpstidene som brukes i dagens skogbruksplaner. Det er heller ikke samsvar mellom en redusert kapitaliseringsrentefot ved eiendomsoverdragelser og fjerning av aldersbegrensningen (redusert rentekrav øker den økonomiske hogstmodenhetsalderen). Dagens lov har vært praktisert slik at det tillates sluttavvirkning av eldre produksjonsskog (hogstklasse IV), men ikke av yngre (hogstklassene II og III) uten skogoppsynets samtykke.

Sluttavvirkning av yngre skog er som å høste grønn åker.

Vi er ikke redd for at det profesjonelle storskogbruket skal benytte anledningen til å snaue store arealer med yngre skog. De har egen kompetanse til å vurdere hvor dårlig privatøkonomi det er å høste når verdiproduksjonen er på topp. Skogbrukssjefene vet av egen erfaring at enkelte skogeiere har latt seg friste til å hente likviditet på denne måten, og at dette problemet vil øke i vårt distrikt hvis det blir lovlig.

§ 9 Forebyggende tiltak

Vi støtter forslaget om å ta inn 2. ledd. På denne måten kan skogproduksjon bli tillagt vekt i kommunenes målsetting i forvaltning av hjorteviltstammen. Glåmdalsregionen har stor kvalitetsproduksjon av furu. Elgbeite truer potensialet for framtidig kvalitetsproduksjon av furu i regionen, spesielt i områder som får trekkelg inn om vinteren. Forholdet til viltloven må her avklares slik at denne ikke er til hinder for en aktiv bruk av 2. ledd. Viltloven og hjorteviltforskriften har formålsparagrafer som hjemler begrensning av elgstammens størrelse ut i fra slike forhold. Problemet ligger i gjennomføringen av tiltak i områder med trekkelg som krysser kommunegrenser. Skal 2. ledd få reell virkning bør det opprettes organer med

myndighet til å fatte vedtak som omfatter elgstammens leveområde gjennom året på tvers av kommunegrenser.

§ 14 Innbetaling til skogfond

Vi mener det er viktig at dagens ordning med skogavgift (skogfond) videreføres i den nye loven. Vi er glad for at skogavgiftsordningen bytter navn. Skogfond vil være lettere begrep å markedsføre, og er et mer korrekt navn på ordningen. 3. ledd sier at fylkesmannen kan fritta skogeiere fra plikten til å innbetale skogavgift. Vi mener en forutsetning for dette må være at kommunene får anledning til å uttale seg der fritak vurderes. Vi forutsetter at gjeldende fritaksordninger blir gjennomgått på nytt etter at ny skogbrukslov er vedtatt. Dette med bakgrunn i at en del forutsetninger er endret siden fritak for innbetaling ble gitt til en del eiendommer. Få eiendommer har samme driftsapparat og faglig kvalifisert arbeidskraft tilgjengelig, som for bare få år siden.

§ 16 Renter av skogfondsmidler

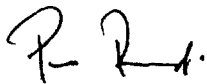
I kommentarene side 58 varsler departementet en ny fordeling av rentemidler mellom forvaltningsnivåene. Vi ber om at den tidligere brukte fordelingsnøkkel her utgår i sin helhet og at fordelingen av disse midlene delegeres ned på kommunalt nivå. Begrunnelsen er det økte ansvaret som nå legges til kommunene. De lokale skogeierrepresentantene har stor innflytelse i bruken av midlene gjennom kontaktutvalgene. Rentemidlene har gjort det mulig for de lokale kontaktutvalgene å gjennomføre en rekke utviklingstiltak og denne arbeidsformen må intensiveres og ikke reduseres. Denne kanaliseringen vil gi en mer målrettet bruk av disse midlene lokalt i kommunene.

§ 19 Tilsyn, kontroll og rapportering

Vi har ingen merknader til selve lovteksten, men vi benytter anledningen til å anmode departementet om å fortsette dagens praksis med resultatkontrollen av foryngelsesfelt. Kontrollen har fungert i 10 år og denne årlige rutinen har gitt oss nyttig felterfaring, vært redskap for oppfølging av de strategiske målene og gitt skogeierne tilbakemeldinger. Foryngelsesstrategien ville ikke vært den samme uten resultatkontrollen. Vi har de siste årene engasjert NIJOS til å presentere de regionale resultatene i en årlig Glåmdalsrapport. Denne har vi ønske om å utvikle til å bli noe som virkelig brukes av de som jobber profesjonelt innenfor næringen i dette viktige skogsdistriktet.

Områder som tas ut

Vi er enige i at § 50 om omlegging av skogsmark til andre formål, tas ut. Slike saker blir som regel handtert i sammenheng med Jordlovens §§ 9 og 12 og/eller i sammenheng med arealplaner etter Plan- og bygningsloven. I LNF-områder vil omlegging av skogsmark også bli behandlet som dispensasjonssaker etter Plan- og bygningslovens § 7. Vi vil framheve at det må legges vekt på skogfaglige hensyn ved vurdering av særlige grunner i dispensasjonssaker, og at skogbruket blir synliggjort i arealplaner i kommunen. En omformulering av § 9 i skogbruksloven kan føre til enklere og mer oversiktlig saksbehandling.

Per Rudi
skogbrukssjef
Kongsvinger kommune

Knut Hvithammer
skogbrukssjef
Nord-Odal kommune

Ole Jørgen Gjems
skogbrukssjef
Åsnes kommune

Steinar Ausland
skogbrukssjef
Grue kommune

Gunnar Aanerud
landbruksleder
Sør-Odal kommune

Tør Jan Berger
skogbrukssjef
Eidskog kommune

for Ola Alme
skogbrukssjef
Våler kommune

Kopi:

Eidskog kommune, Kongsvinger kommune, Grue kommune, Åsnes kommune, Våler kommune, Nord-Odal kommune, Sør-Odal kommune og Fylkesmannen i Hedmark.

Glåmdalen, Østlendingen og NRK Hedmark